



A MAGYAR  
TUDOMÁNY  
ÜNNEPE

Katasztrófák Csökkentésének  
Világnapja

Nemzetközi tudományos konferencia  
2023. november 30.



# KÖRNYEZETI VÁLTOZÁSOK HATÁSA AZ ÉLŐ SZERVEZETEKRE

PROF. DR. PETRÁNYI GYŐZŐ

**MTA** MAGYAR  
TUDOMÁNYOS  
AKADÉMIA

# JELENÜNK KÖRNYEZETI KATASZTRÓFÁI ÉS KÖVETKEZMÉNYEI

**KLIMAVÁLTOZÁS, FELMELEGEDÉS HATÁSA**



**FÖLDRENGÉS ÉS VULKÁNKITŐRÉSEK JELENTŐSÉGE**



**ÁRVIZEK, SÁRLAVINÁK ÉS ORKÁNOK FELSZAPORODÁSA**

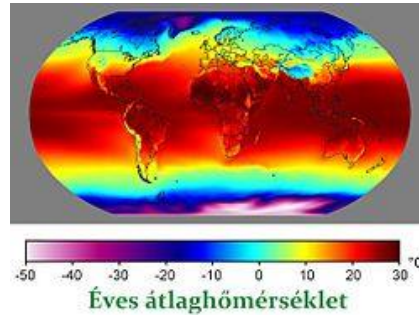
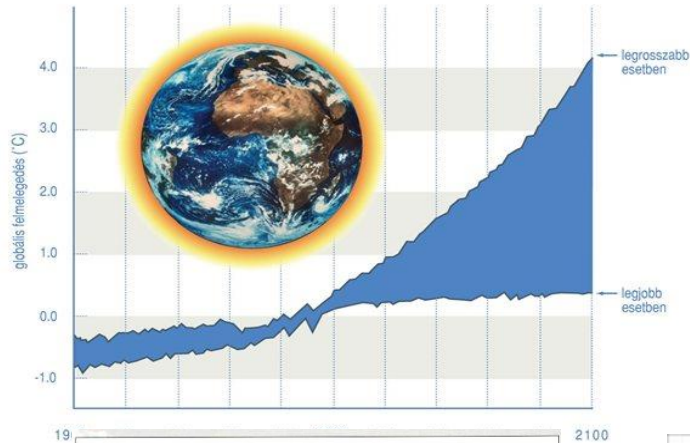


**TÁRSADALMI SZOKÁSOK MEGVÁLTOZÁSA ÉS AZ  
ALKALMAZKODÁS**

# KLIMAVÁLTOZÁS, FELMELEGEDÉS FOLYAMATA ÉS JELLEMZŐI

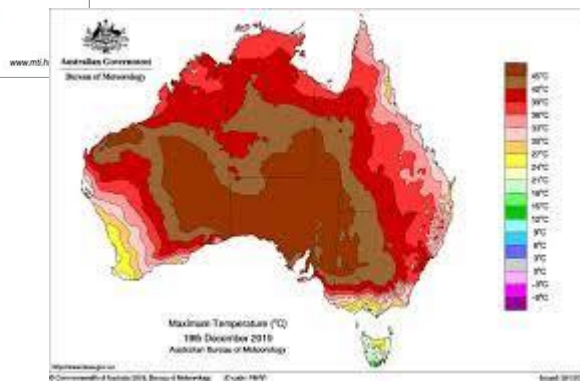
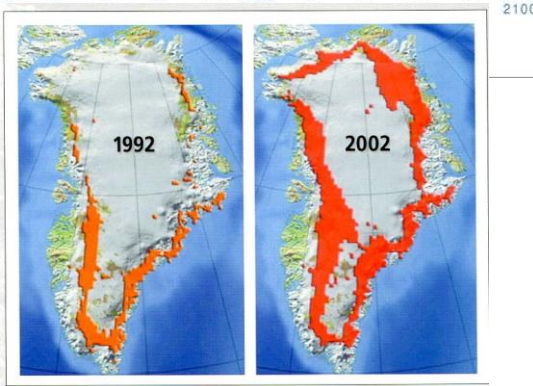
## Globális felmelegedés a világon

Hőmérsékletváltozás a világon 1900 és 2100 között



- Jégtakaró zsugorodása
- Gleccserek tömege 1900 óta felére csökkent
- Grönland, Antarktisz jéglemez leválás, olvadás
- +2 Celzus fok emelkedés: tengerszint 26-85 cm-el magasabb.
- 2 m. szint növekedés New York, Boston, Hollandia, Dánia Amsterdam elöntése
- Duna, Rajna árvízveszély
- Ausztráliai hőség rekordok 45 C fok felett

Forrás: UNF



# RENDKIVÜLI HŐSÉG KÖVETKEZMÉNYEI



Talaj, tavak kiszáradása

Víz és élelem hiány

Erdőtüzek, zöldfelület zsugorodása

A Természet élőlényeinek pusztulása, 480 mill.



# Enyhe és közepsúlyos hőség okozta kórképek és kezelésük

## **Hő okozta vizenyő**

Már a meleg évszak elején vizenyő az alsó végtagon bokán

## **Ájulás, szédülés**

előfordul szív és ér betegeknél

## **Hőség okozta görcsök**

Fájdalmas izomgörcsök lábszárban karokban kimerítő mozgás után

## **Hő kimerülés**

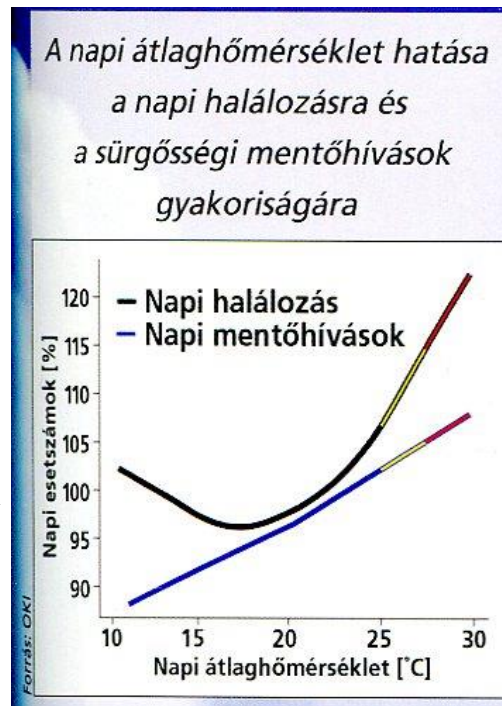
Szomjúságérzet, gyengeség, fejfájás nyugtalanság, sápadtság, vérnyomás esés, felszínes légzés

Pihentetés, folyadék pótlás

Lefektetés, árnyékba helyezés

Azonnal hűvös hely, végtag kinyújtása, masszírozása, folyadék és só pótlás

Hűvös helyre helyezés, hideg vizes borogatás vagy lemosás, alsó végtagok felemelése, folyadék pótlás, kórházi ellátás



# A klímaváltozás lehetséges következményei

## *Vírus betegségek, zoonózis, gombafertőzés, rovarkárosítás*

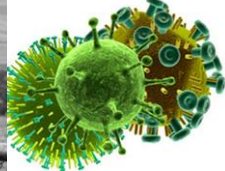
Fajok vándorlása, károsító fajok spontán terjedése

Már jelenlévő „jelentéktelen” fajok járványos fellépése

Megváltozik egyes fajok genetikailag programozott „viselkedése”

Vízhez kötött kórokozók előtérbe kerülése

Új rovarvektorok megjelenése – vírusok, fitoplazmák



# NEPÁLI FÖLDRENGÉS 2023, OKTÓBER

157 halott, 250 sebesült

12 falu és 1200 lakóház semmisült meg

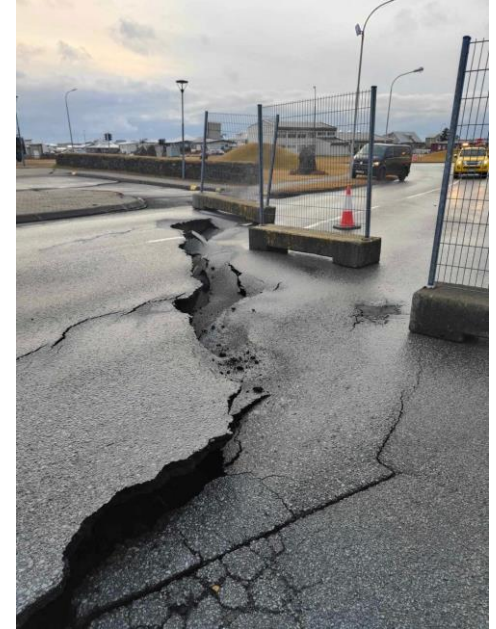
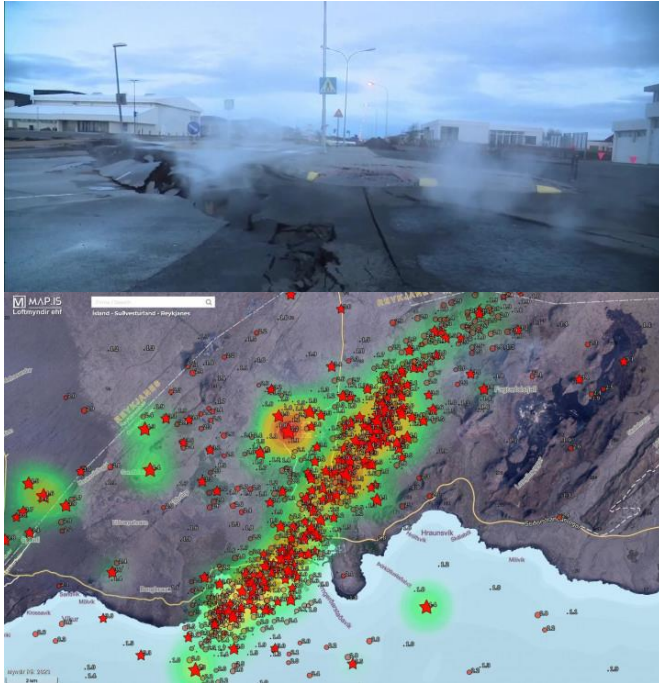
Mentő osztagokkal és emberekkel a túlélők kutatása

Halottak tömeges hamvasztása



# IZLAND

## GRINDAVIK VULKÁN KITÖRÉSÉNEK VESZÉLYE NAPJAINKBAN GRINDAVIK EVAKUÁLÁSA, UTLEZÁRÁSOK TALAJ FELREPEDEZÉSEK, FORRÓ GÁZÖMLÉSEK





# ÖZÖNVÍZ SZERŰ ESŐZÉSEK EURÓPÁBAN 2023-BAN

VILLÁM ÁRVÍZEK, SÁRLAVINÁK, ORKÁN EREJŰ  
SZÉLVIHAROK

PUSZTÍTÓ HATÁSA



# MAGYARORSZÁGI KATASZTRÓFA ESEMÉNYEK 2023-BAN

## RECSKI SÁRLAVINA

## NAGYMAROSI KŐOMLÁS



# A GLOBÁLIS ÉS HAZAI KLIMA KATASZTRÓFÁK TÁRSADALMI VÁLSÁGÁNAK KEZELÉSE

- Környezetvédelem oktatása és a Polgári-, Katasztrófa Védelem szakmai fejlesztése és tevékenységük erkölcsi, anyagi elismerése
- A közösségi együttműködés tudatosítása a tervezési és kivitelezési tevékenységben
- A kritikus helyzetekben egymás segítése és a közügy előtérbe helyezése
- Emberközpontú kapcsolatrendszer kiépítése, eltérő vélemények elfogadása és megvitatása
- Közös fellépés a csak profitorientált környezetkárosító érdekek érvényesülése ellen.



# KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

mta.hu



A MAGYAR  
TUDOMÁNY  
ÜNNEPE

**MTA** MAGYAR  
TUDOMÁNYOS  
AKADÉMIA

